

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJA

INFORMACINIS BIULETENIS Nr.1 (337) 2023 SAUSIS

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS TARYBOJE

Posėdis vyko 2022 m. gruodžio 22 d. Dalyvavo 8 tarybos nariai.

Pirmiausia svarstyta VDA Rektorės teikiamo 2023 m. VDA biudžeto tvirtinimas. Posėdžio pirmininkas dr. Saulius Vengris pažymėjo, kad VDA Taryba, vadovaudamasi Statutu ir MSĮ 27 straipsnio 7 punktu svarsto ir tvirtina rektorius pateiktą aukštosios mokyklos metinę pajamų ir išlaidų sąmatą ir tvirtina šios sąmatos įvykdymo ataskaitą. Pirmininkas informavo, kad biudžeto sąmatas rengė ir svarstė Rektorės prof. Ievos Skauronės sudaryta kompetentinga 2023 m. biudžeto planavimo ir sąmatos rengimo darbo grupė, kurios nariais buvo rektorė prof. Ieva Skauronė (pirmininkė), prorektorė studijoms dr. Ieva Pleikienė, prorektorius menui ir mokslui dr. Marius Iršėnas, Vilniaus fakulteto dekanas prof. Marius Pranas Šaliamoras, Kauno fakulteto dekanas prof. Jonas Audėjaitis, Klaipėdos fakulteto dekanas prof. Alvydas Klimas, Telšių fakulteto dekanas prof. Ramūnas Banys, rektorius pavaduotojas ūkiui Virgilijus Kireilis, VDA tarybos narys doc. Romualdas Kučinskas, VDA Senato pirmininkas doc. Šarūnas Šlektavičius, VDA Senato strateginio planavimo ir ekonominių klausimų komiteto nariai: prof. dr. Tomas Grunskis, doc. Rokas Kilčiauskas ir doc. Andrejus Repovas.

Išplėstiniame Rektorato ir VDA Senato strateginio planavimo ir ekonominių klausimų komiteto posėdyje dėl 2023 m. biudžeto paskirstymo buvo nutarta teikti VDA Tarybai tvirtinti 2023 m. VDA biudžeto projektą.

Rektorės pavaduotojas ūkiui Virgilijus Kireilis išsamiai pateikė gautą 2023 m. finansavimą, biudžetinių lėšų, nuosavų lėšų ir studentų rėmimo lėšų sąmatas. Apžvelgė studijų krepšelių ataskaitą kaip ir pagal kokias eilutes yra skiriamos biudžeto lėšos ir visą jo pasiskirstymo struktūrą: pasiskirstymą pagal programas, pasiskirstymą tarp padalinių principus, VDA biudžeto lėšų paskirstymą padaliniams pagal meno ir mokslų veiklos vertinimo rezultatus. Pateikė 2022 ir 2023 m. gauto finansavimo iš biudžeto palyginimą. Pažymėjo, kad skaičiai padidėjo visose eilutėse.

2022–2023 metais gautas finansavimas iš biudžeto (tūkst. Eur) be investicijų

Iš Povilo Ričardo Vaitiekūno piešinių parodos atidarymo „Titanike“

Eil. Nr.	Skirtas finansavimas	Skirtumas 2022–2021	2022	2023	2022–2023 skirtumas
1		2	3	4	5
1	Doktorantų stipendijoms	+12	289	337	+48
2	Studijoms	+458	5276	5812	+536
3	Mokslui ir menui	+220	1580	1710	+130
4	Ūkiui ir administravimui	+177	1701	1823	+122
5	Papildomi asignavimai dėstytojų, mokslų darbuotojų darbo užmokesčiui padidinti	+478	1185+18=1203	1203+958=2161	+976
6	Kiti padidėjimai (iš jų):		371	1078	
6.1.	Papildomi asignavimai komunalinėms išlaidoms (papildomai 2022–2023 m.)	+35	35	534	+499
6.2.	BD didinimui nuo 177 iki 181 Eur (papildomai 2022–2023 m.)	+158	158	270	+112
6.3.	BSI didinimui nuo 40 iki 41 Eur (papildomai 2022–2023 m.)	+60	60	97	+37
6.4.	MMA didinimui nuo 642 iki 730 Eur (papildomai 2022–2023 m.)	+66	66	79	+13
6.5.	Asignavimams kultūros ir meno darbuotojams (papildomai 2022–2023 m.)	+34	34	98	+64
7	Iš viso:		10 402	12 921	2519

2022 m. ir 2023 m. VDA skirto biudžetinio finansavimo analizė

	2022 m.	2023 m.
Iš LR Biudžeto	10402 tūkst. Eur	12 921 tūkst. Eur
Iš viso:	+180 tūkst. Eur investicijoms = 10 582 tūkst. Eur	+ 518 tūkst. Eur investicijoms = 13 439 tūkst. Eur
12.001 programa	9901 tūkst. Eur	12 286 tūkst. Eur
	+180 tūkst. Eur investicijoms = 10 081 tūkst. Eur	+ 518 tūkst. Eur investicijoms = 12 804 tūkst. Eur
12.002 programa	289 tūkst. Eur	337 tūkst. Eur
	doktorantų stipendijos	doktorantų stipendijos
	182 tūkst. Eur	258 tūkst. Eur
	studentų stipendijos	studentų stipendijos
	30 tūkst. Eur	40 tūkst. Eur
	skiriama studentų meninei-mokslinei veiklai remti	skiriama studentų meninei-mokslinei veiklai remti
	Iš viso: (289+182+30=501) 501 tūkst. Eur	Iš viso: (337+258+40) 635 tūkst. Eur

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS KRONIKA

Sausis

- 7 d. Telšių Karolinos Pranauskaitės viešojoje bibliotekoje vyksta Telšių fakulteto studentų tarpdisciplininė paroda su poetu Gvidu Lataku „Užkalbėjimai“
- 9 d. Galerijoje „5 malūnai“ atidaroma Vilniaus dailės akademijos ir Latvijos dailės akademijos II kurso magistrantų bendra paroda „EiTiET“
- 10 d. VDA bibliotekoje pristatoma prof. Aušros Lisauskienės sudaryta knyga „UROBORAS: tipografikos vizualumas“
- 10 d. Galerijoje „Akademija“ atidaroma VDA Vizualinių komunikacijų MA II kurso studentų darbų paroda „Tikrovės tikrumas“
- 12 d. Telšių galerijoje atidaroma personalinė Ingridos Mockutės-Pocienės fotografijų paroda „Vienas kūnas“
- 12, 19 d. Atvirų ekranų dienos Vilniaus fakultete
- 18 d. Senųjų rūmų I aukšte atidaroma VDA atvirosios dailės, dizaino ir architektūros mokyklos mokinių paroda „Drobė, aliejus“
- 19 d. Kauno „Žalgirio“ arenoje vyksta „Aukštųjų mokyklų mugė 2023“, kurioje dalyvauja ir VDA atstovai, pristatantys 3D meno objektus bei Tekstilės meno ir medijų programų dėstytojų ir studentų sukurtą stendą, kuriuo buvo kviečiama prisiliesti prie meno
- 19 d. „Titanike“ atidaroma prof. Povilo Ričardo Vaitiekūno paroda „Piešiniai“ ir pristatomas piešinių katalogas
- 19 d. Galerijoje „5 malūnai“ atidaroma Romos Mikalauskytės paroda „Laimės indeksas“
- 24 d. Galerijoje „Artifex“ atidaroma Dalios Truskaitės paroda „Dabar“
- 24, 25 d. Atvirų ekranų dienos Klaipėdos ir Telšių fakultetuose
- 30 d. VDA „Lauko expo“ atidaroma Rasos Janulevičiūtės paroda „Vanitas vanitatum“
- 31 d. Galerijoje „Akademija“ atidaroma Kęstučio Grigaliūno paroda

Iš knygos „UROBORAS: tipografikos vizualumas“ pristatymo

VDA stendas „Aukštųjų mokyklų mugėje 2023“

Parodoje „Tikrovės tikrumas“

AKADEMIJOS ŽMONĖS

Eksplotacijos skyriaus vedėjas Rytis Rimantas

Rasos Janulevičiūtės paroda „Vanitas vanitatum“

- daroma Kęstučio Grigaliūno paroda „Vaizdų archyvas, sąsiuvinis Nr. 4, 1946“
- 31 d. Vilniaus grafikos meno centro galerijoje „Kairė-dešinė“ atidaroma Jolantos Mikulskytės paroda „Už paviršium“

Dalios Truskaitės parodoje „Dabar“

Teodoro Biliūno, Stasės Butrimienės ir Vidmanto Jankausko nuotraukos

Galerijoje „Akademija“ atidaroma Kęstučio Grigaliūno paroda

Gruodžio mėnesį prasidėjo VDA korpuso Jasinskio g. renovacijos darbai

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS TARYBOJE

atkelta iš 1 psl.

Pagrindiniai pokyčiai 12.001 programoje:

– studijoms padidėjo	+ 536 tūkst. Eur
– skirti papildomi asignavimai dėstytojų, mokslo darbuotojų darbo užmokesčiui padidinti 2023 m.	+ 958 tūkst. Eur
– už mokslo rezultatus padidėjo	+ 130 tūkst. Eur
– ūkiui ir administravimui padidėjo	+ 122 tūkst. Eur
– MMA padidėjimui nuo 730 iki 840 Eur	+ 13 tūkst. Eur
– Dėl BD didinimo nuo 181 iki 186 Eur	+ 112 tūkst. Eur
– Dėl BSI padidinimo nuo 46 iki 49 Eur	+ 37 tūkst. Eur
– Pridėta papildomai komunalinėms išlaidoms	+ 499 tūkst. Eur
– Doktorantų stipendijų padidėjimas	+ 48 tūkst. Eur
– Asignavimai kultūros darbuotojams	+ 64 tūkst. Eur

Iš viso 2519 tūkst. Eur
 Asignavimų padidėjimas be investicijų 2023 m. lyginant su 2022 m. 12 921 tūkst. Eur – 10 402 tūkst. Eur = 2519 tūkst. Eur

Pasisakė Saulius Vengris, Augustinas Paukštė, Adomas Butrimas, Ieva Skauronė, Juozas Brundza, Vydas Dolinskas, Romualdas Kučinskas. Pasisakiusieji teiravosi, ar buvo bandyta įvertinti biudžeto padidėjimą įvertinant infliaciją, prašė palyginti VDA ir LMTA biudžetą, tikslinosi dėl studentų rėmimo fondo, teiravosi, kaip biudžetas orientuotas į strateginius Akademijos tikslus, kaip užtikrinama vienoda studijų kokybė visuose VDA fakultetuose, apie galimybę suformuoti atskirą Vilniaus fakulteto sąmatą, paprašė daugiau informacijos apie padalinių sąmatas, atkreipė dėmesį į siūlymą atnaujinti VDA biudžeto sudarymo taisykles.

Vienbalsiai nutarta: 1. Tvirtinti iš LR biudžeto 2023 m. gautas lėšas ir jų sąmatas pagal programas:

1.1. Tvirtinti 2023 m. 12.001 programos „Aukščiausios kvalifikacijos specialistų meninei ir mokslinei veiklai rengimas bei mokslinių tyrimų vykdymas“ (paprastosios lėšos) – 12 286 tūkst. Eur ir investiciniam projektui 518 tūkst. Eur iš VIP (Vilniaus dailės akademijos Panemunės pilies restauravimas) sąmatą. Iš viso 12.001 programai – 12 804 tūkst. Eur.

1.2. Tvirtinti 2023 m. 12.002 programos „Studentų rėmimas ir jų kreditavimo sistemos plėtojimas“ sąmatą – 635 tūkst. Eur.

Iš viso iš LR biudžeto gauta: 13 439 tūkst. Eur.

2. Tvirtinti 2023 m. nuosavų lėšų pajamų ir išlaidų sąmatą – 2687,3 tūkst. Eur.

Po to Tarybos pirmininkas dr. Saulius Vengris informavo, kad 2022 m. gruodžio 7 d. VDA Tarybos posėdžiui buvo pateiktas rektorės Ievos Skauronės siūlymas steigti VDA Personalo skyrių ir VDA Teisės skyrių. Šiuo metu Akademijoje personalo reikalais rūpinasi Rektorės pavaduotoja personalui Rūta Pilkauskienė ir specialistė Aurelija Džiugaitė, o teisės – Rektorės pavaduotoja teisei ir teisės specialistė Kotryna Volodkaitė. VDA Tarybos posėdyje nutarta steigti skyrius, patvirtinus jų nuostatus, kurie buvo išsiūsti VDA Tarybos nariams iškart po posėdžio. Tarybos nariai Teisės skyriaus nuostatams pastabų neturėjo, Personalo skyriaus nuostatams pateikė keletą pastabų, į kurias buvo atsižvelgta. Vilniaus dailės akademijos taryba, vadovaudamasi Statuto 21 punkto 3 dalimi ir atsižvelgdama į Rektorės teikimą dėl Akademijos struktūros pakeitimų 2022 m. gruodžio 7 d. Tarybos posėdyje Nr. T-2022-5, vienbalsiai nutarė pertvarkyti VDA struktūrą, įsteigiant Personalo ir Teisės skyrius ir tvirtinant šių skyrių nuostatus.

Svarstyta VDA Sveikatos ir sporto centro trumpalaikės patalpų nuomos įkainių nuo 2023 m. sausio 1 d. tvirtinimas. Rektorės pavaduotojas ūkiui Virgilijus Kireilis pristatė VDA Sveikatos ir sporto centro trumpalaikės patalpų nuomos įkainius nuo 2023 m. sausio 1 d., kurie vienbalsiai buvo patvirtinti.

Prie kitų klausimų, vadovaujantis VDA Darbuotojų darbo laiko sandaros ir darbo apmokėjimo nuostatais, aptartas vienkartinio priedo skyrimas rektoriui prof. Ievai Skauronei už atsakingą išorinio tarptautinio VDA Dizaino ir Medijų meno studijų krypčių vertinimo proceso koordinavimą bei, vadovaujantis skirtais papildomais biudžeto asignavimais dėstytojų ir mokslo darbuotojų darbo užmokesčiui padidinti 2023 m. ir atsižvelgiant į tai, kad nuo 2023 m. sausio 1 d. bus didinami VDA darbuotojų atlyginimai, aptartas VDA rektorės prof. I. Skauronės atlyginimo padidinimas. Pasisakė prof. dr. Adomas Butrimas, dr. Saulius Vengris, Augustinas Paukštė. Svarstant šiuos klausimus, siekdama išvengti interesų konflikto, rektorė prof. I. Skauronė nusišalino.

in memoriam

Kostas Dereškevičius

1937 12 10 – 2023 01 02

„Nekosėk, Kostai, dar nemirk Antakalny tarpu pušynų ir kalvų ir upės, kuriuos Tu tiek kartų tapei...“ – rašiau sau, sužinojęs, kad tu ligoninė, besiruošdamas aplankyti kartu su Viktoru tuoj po Naujų Metų, bet kažkokia tyli jėga ar naujauta privertė paskutinėm senųjų metų valandom nusibraut pas Tave... Laikiau Tavo kaulėtą ranką, gert vandens prašei ir prašei, ir bandėm kalbėtis Tą sunkiai begirdint, kaip ten mes buvom, kaip ten kiti – Rička, Viktoras, Algis, Alfonsas... Jaučiau, kaip norėtum dar būt tarpe mūsų (kurie jau retai bebūna kartu). Eik – pasakei, ir tik galvą paglosčiau kaip broliui kokiam. O ir buvom broliai – tapybos, kuri mus sujungė. Tavo gyvenimas jon susikraustė – Tavo paveiksluos su miškais, laukais, paupiais ir ežerais, kur žvejojai žuvis ir motyvus ir vasarom, ir žiemom... Matau Tave betūnantį kailiniuos ant ledo baltoj ūkanoj ar kai plaukėm kartu Šventąja, Žeimena ir Nerim šapalaudami... Ar iš praktikų su studentais – etuidai mažyčiai, greitai, pilni spalvų ir gyvybės... Iš jų gimdavo ir didieji peizažai, papuošę (architektų dėka) ligonines ir kitus interjerus. O akyse stovi vienas mažytis žiemos paveikslėlis (tapytas dar iki Instituto), kur Tavo tėvų, Tavo vaikystės namai, kur Tu gimei Antakalny kaime, toksai nuosirdus ir paprastas, tikrų jautriausių spalvinių santykių, kurie ir paskui lydėjo Tave visą gyvenimą.

Aštriai, atidžiai stebėjai, matei ir tyrinėjai pasaulį – autoironiškai, skeptiškai, o dažniausiai su taikliu humoru – iš savos prigimties, iš suvalkietiško gyvenimo būdo – tvarkos, teisingumo ir pareigos jausmo.

Studijuojant buvai mūsų seniūnas. Mokėmės iš Tavęs. Atmenu, kaip praktikoje Vepriuose sugulę pievoj tyrinėjom Herberto Rido Impresionizmo ir Postimpresionizmo knygas norėdami įminti ir perprast spalvų teorijos dėsnius aplink mus šniokščiančios vasaros šviesoj ir šešėliuos... Kartu ir mūsų mokytojų – Vlodo Karatajaus ir Antano Gudaičio skirtybes piešiny ir spalvoj,

jų santykiyje juos stipriai deformuojant.

Tavoji prigimtis, Gudaičio „mokykla“ ir vidinė būtinybė piešti ir tapyti savąjį matymo ir jausmo suvokimo tiesą, stebint tą groteskišką tarybinio gyvenimo kasdienybę ir mūsų būsenas joje, atvedė Tave į tokią raiškiją ir individualią tapybos plastinę kalbą.

Tyrinėjai save daugybė autoportretų ir apsilvainikavai galvą pienovežio geltonos aureolės nimbu. Tyrinėjai moteris ir tai, kuom jos mus gundo. Tapei langus ir šviesos plonybes, kai dangūs kraustos į juos, kaip liejas saulėlydis atspindį stiklo ir kaip vinguriuoja miško horizontas Antakalny kitoj pusėj upės, išduodamas žemės kūno kalvas, kur ir prisiglaudei dabarty... Tyrinėjai mūsų gyvenimo kasdienybės „dilijias“ ir komiškas situacijas be jokių pagražinimų ir romantikos taip mieste ir kaime, kely ir laiptinėj su pašto dėžutėm, ir fermoj tarp karvių ilindęs pasaulį stebėjai. „Viskas gražu, kaip yra“ – Algimanto Stankaus šūkis mums tiko... Tavas popmenas, koliažai – visai kitokie – saviti, nei pasaulio. Skelbimų stulpai su nudrėskusių afišų abstrakcijom, kaip pats pasakojai, buvo postūmis link grynosios formos ženklų, tik ne iš sugalvojimo, o iš dar gilesnio įsižiūrėjimo, kaip krinta šviesa ant paveikslų, daiktų, ką kuria šešėlis, kai lieka vien linijos, forma ir ritmas, dėmė ir spalva su visais tonais ir pustoniais, išjausta, sustyguota. Tarsi muzika – kaip sakei... Ir Algirdas Petrušis, su kuriuo labai draugavai, tą patį į pabaigą kelio darė.

Turėjai pašaukimą ir buvai puikus, sąžiningas pedagogas ir vadovas. Kad ir kur būdamas – Vilniaus universitete Estetinio lavinimo katedroj (1971–1976) vesdamas vaizduojamosios dailės būrelį, o nuo 1976 iki 1978 m. dėstydamas piešimą jau Dailės instituto Piešimo katedroje ir 1978 m. perėjęs į Tapybos katedrą, kur iki išėjimo iš Akademijos 2006 m. mokei tikrų tapybos ir kompozicijos pagrindų būsimus menininkus–tapytojus, vedei jų baigiaumusius darbus, o pašauktas Sąjūdžio laiko ir permainų 1988 metais katedroje vedėjavai, paskui išrinktas tapai mūsų dekanu (1993–1995), o nuo 1995 iki 2000-ųjųėjai Akademijos prorektorius studijoms pareigas. Visur buvai gerbiamas, visi tikėjo Tavim. O studentai įsimylėdavo, kad ir vėluodami, supratę Tavo tapybos ir kompozicijos tiesų gilumines pamokas. Rasdavai padėkos laiškėlių, užkištų už Tavo paveikslų porėmių po parodų...

Dar ir dar sykį vartau Tavo gyvenimo ir kūrybos knygą, išleista MO muziejaus. Kur esi taip giliai ir įžvalgiai išnarstytas ir išanalizuotas Ramintos Jurėnaitės, ir galvoju, kad niekur Tu nedingai, kad esi dar labiau tarpe mūsų visų, kurie supranta ir myli mūsų tapybą, kuriems rūpi jos praeitis, dabartis, o ir ateitis. Ačiū Tą, Kostai, už viską viską. O baigsiu, kaip Tu sakydavai: „Dideli paveikslai – ir klaidos juose didelės. Maži paveikslai – ir klaidos juose mažos.“ O Tavo paveikslai nebuvo dideli...

Arvydas Šaltenis

Rasa Butvilaitė

TRUMPA VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS ISTORIJA

VII. Lietuvos TSR valstybinis dailės institutas (1951–1990 m.) ir Vilniaus dailės akademijos atgimimas (nuo 1990 m. iki šių dienų)

Telšiuose veikia **VDA Telšių galerija**. Jos veikla apima daugybę sričių – nuo parodų iki tarptautinių plenerų ir įvairių reprezentacinių renginių, susijusių su VDA Telšių fakultetu, Lietuvos dailininkų sąjunga, Danijos ir Goethes kultūros institutais, Estijos ir kt. ambasadomis, organizavimu. Toks veiklos įvairumas VDA Telšių galeriją daro tikru kultūros židiniu. Tai būdinga regioninę kultūrą reprezentuojančiai meno įstaigai. Tiesa, tokia veikla ir išplečia galerijos galimybes, ir kartu jas tam tikra prasme apriboja, nes parodos keičiamos nepaprastai dideliais tempais, kad būtų galima parodyti viską, kas patenka į VDA Telšių galerijos akiratį.

Nuo 2011 m. veikia **Telšių menų inkubatorius**, kurio pagrindiniai tikslai – suteikti įvairių meno šakų menininkus, jų grupes ir su menu susijusius verslus (kūrybinė industrija) plėtojančius asmenis į vieną erdvę, sudaryti sąlygas menininkams kurti ir pristatyti visuomenei savo darbus, padėti menininkams pradėti nuosavą verslą, sudaryti palankesnes sąlygas plėtoti su menu susijusius verslus, aktyvinti visuomenės bendradarbiavimą kultūros srityje, prisidėti prie kultūros paveldo išsaugojimo.

Vilniaus dailės akademijoje veikia visų trijų pakopų universitetinės studijos: **bakalauro, magistro, meno ir dailės, dizaino** bei **humanitarinių mokslų srities (menotyros) doktorantūros**. Akademijoje vykdomos 57 studijų programos (pirmosios pakopos – 30, antrosios pakopos – 23, trečiosios pakopos – 3, laipsnio nesuteikiančios – 1), visos studijų programos yra akredituotos ir registruotos Studijų, mokyimo programų ir kvalifikacijų registre. Pirmosios pakopos pagrindinės studijos trunka ketverius metus. Sėkmingai baigę studijas absolventai įgyja bakalauro kvalifikacinį laipsnį. Antrosios pakopos studijos, kurias sudaro bendrojo universitetinio lavinimo ir specialiosios (profesinės) dalies dalykai, trunka dvejus metus. Specialybės studijų eiga skirstoma į meninio (praktinio) darbo kūrimą ir teorinio darbo rašymą. Magistrantai skatinami rinktis teorinio darbo temą, atsižvelgiant į praktinio darbo problematiką ir aktualias meno, kultūros arba filosofijos sritis. Baigus magistrantūros studijas, įgyjamas magistro kvalifikacinis laipsnis.

Rudens ir pavasario semestrų pabaigoje rengiamos studentų darbų peržiūros. Paskutinio kurso studentai taip pat atlieka praktiką penkių savaičių vasaros **kūrybinėse dirbtuvėse**.

Nuo 2003 iki 2012 m. veikė **meno aspirantūra**. Studijos truko dvejus metus, sėkmingai apgynę baigiamąjį darbą, aspirantai įgydavo meno licenciatų kvalifikacinį laipsnį. Nuo 1993 m. pradėtos trečiosios pakopos **menotyros (humanitarinių mokslų srities) doktorantūros studijos**. 2011 m. LR Švietimo ministerija suteikė teisę VDA vykdyti **dailės ir dizaino kryptį doktorantūrai (menų srities doktorantūrą)**. Doktorantūros studijų trukmė – 4 metai.

Vilniaus dailės akademija yra Europos meno institutų lygos (angl. ELIA, *The European League of Institutes of the Arts*), tarptautinių tinklų ir Europos dailės ir dizaino aukštojo mokslo institucijų asociacijų narė, o tarptautinių mainų programų (LLP/*Erasmus* ar *Nordplus*) kuriama įvairovė turi teigiamos

įtakos visoms akademijos veiklos sritims.

Šiandien Vilniaus dailės akademija turi daugiau kaip 100 *Erasmus* programos partnerių visoje Europos Sąjungoje, o kiekvienais akademiais metais studijuoti pagal šią programą išvyksta 70 ir atvyksta 40–50 studentų. Apie 40 kvietinių dėstytojų užtikrina tarptautinės kompetencijos plėtrą ir studentų bei darbuotojų naujų idėjų mainus. Ne Lietuvos piliečiai taip pat gali pateikti prašymą stoti į VDA. Vilniaus dailės akademijoje dėstoma lietuvių kalba. Pagal atskirą susitarimą kai kurie mokymo kursai gali būti dėstomi užsienio kalba. Akademijos ir užsienio aukštųjų mokyklų studentų mainai yra įteisinami dvišale sutartimi.

Diplomų teikimas Klaipėdos fakultete. 1999. A. Purio nuotr.

Vilniaus dailės akademija turi mokslinių padalinių, kurie vaidina svarbų vaidmenį šios aukštosios mokyklos ir visos Lietuvos kultūriniam gyvenime.

Vienas tokių padalinių – **Vilniaus dailės akademijos leidykla**, įkurta 1993 metais. Ji leidžia originalius dailės, architektūros, meno studijų ir paminklo-tvarkos vadovėlius visoms aukštosios meno mokykloms, kolegijoms ir dailės mokykloms, taip pat mokslo monografijas, leidinius apie regionų kultūros paveldą, tiriamųjų straipsnių rinkinius, enciklopedijas. Svarbus tiriamųjų darbų leidinys yra recenzuojamas mokslo žurnalas *Acta Academiae Artium Vilnensis*, leidžiamas nuo 1993 metų.

Vilniaus dailės akademijos bibliotekos istorija yra susijusi su Kauno dailės mokyklos ir Stepono Batoro universiteto Dailės fakulteto, kurio ištekliai ir įrangą Vilniaus dailės akademija perėmė 1941 m., istorija. Šiuo metu bibliotekos fonde sukaupta per 90 tūkstančių dokumentų. Didžiausią fondo dalį sudaro meno leidiniai: knygos ir albumai, serijiniai leidiniai, lakštinė produkcija. Bibliotekoje komplektuojami vaizduojamojo, dekoratyvinio, liaudies meno, architektūros, meno istorijos ir teorijos leidiniai, enciklopedijos, žodynai, žinytai ir kiti informaciniai dokumentai. Bibliotekoje yra meno skaitykla, abonementas, Senų ir retų spaudinių skyrius.

Vilniaus dailės akademija atlieka keletą fundamentaliųjų tyrimų humanitarinių ir socialinių mokslų srityse, jie svarbūs Lietuvai ir visam Baltijos jūros regionui. Tyrimų veiklą organizuoja ir tyrimus atlieka kamieninis akademinis padalinys – **Dailėtyros institutas** (įkurtas 1994 m.). Tyrimai apima šias sritis:

Telšių fakulteto rūmai. 2023. P. Šverebo nuotr.

VDA Bibliotekos abonementas kraustosi į naujas patalpas. 2002. V. Jankausko nuotr.

VDA leidyklos 10 metų minėjimas Nacionalinėje bibliotekoje. 2003. V. Jankausko nuotr.

šiuolaikinę vizualiąją kultūrą ir jos teorijas, vaizduojamojo meno teoriją ir kritiką, naujųjų laikų meną ir kultūrą, meno vadybą ir sociologiją bei kultūros vadybą, paminklosaugą, paminklotvarką ir paveldo tyrimus, senosios Lietuvos vizualiąją kultūrą ir šiuolaikinius atspindžius. Šis institutas taip pat padeda minėtas mokslo sritis įtraukti į studijų programas.

Dailėtyros instituto darbuotojai inicijuoja ir vykdo mokslinius projektus, rengia mokslines monografijas, mokslinius straipsnius, mokslinių straipsnių rinkinius, šaltinių publikacijas, dailės istorijos vadovėlius, žodynus, žinytus, albumus, vadovus, skaito pranešimus mokslinėse konferencijose, kuruoja parodas, rengia parodų katalogus, organizuoja tarptautines ir nacionalines konferencijas, seminarus, ekspedicijas.

Be studijų organizavimo padalinių, Vilniaus dailės akademijai taip pat priklauso keletas kitų kultūrinės svarbos objektų: praktikos ir poilsio bazė **Mizaruose** bei **Panemunės piliis**, kuri yra viena gražiausių ir geriausiai išsaugotų XVI–XIX a. pilių šalyje. Vykdydama veiklą šiuose objektuose Akademija glaudžiai bendradarbiauja su vietos bendruomenėmis. Vakariniėje Panemunės pilies dalyje po atnaujinimo veikia viešbutis, kavinė, konferencijų salė, turizmo informacijos centras. Vyksta pietinės ir rytinės dalies tvarkybos darbai. Pietinėje dalyje bus įrengtas muziejus, skirtas piliai pristatyti, eksponuojamos laikinos VDA parodos. Rytinėje pilies dalyje numatyta rengti VDA menininkų kūrybinės dirbtuvės.

Panemunės pilyje nuolat rengiamos parodos, plenerai, simpoziumai, kūrybinės dirbtuvės, koncertai, festivaliai bei kiti renginiai. Taip pat pilyje vyksta VDA studentų diplomų įteikimo šventės.

Nidos meno kolonija (NMK) yra puikus Dailės akademijos tarptautinio bendradarbiavimo pavyzdys. Padalinys veikia visus metus: jame vyksta kūrybinės dirbtuvės, intensyvūs kursai, seminarai, menininkų diskusijos, demonstruojami darbai, taip pat vykdoma menininkų rezidencijų programa patyrusiems ir pradedantiems dailininkams, dizaineriams, architektams, kuratoriams, meno kritikams ir tyrėjams iš viso pasaulio.

Padalinys įsteigtas gavus Europos ekonominės erdvės (EEE) ir Norvegijos finansinių mechanizmų paramą. Jis pradėjo veikti 2011 m. kovo mėnesį. NMK yra įsikūrusi Kuršių nerijoje – Kuršių marias ir Baltijos jūrą skiriančiame pusiasalyje.

Akademija taip pat nuomojasi studiją **Cité Internationale des Arts** Paryžiuje, kur dėstytojai ir studentai gali dirbti du ar tris mėnesius (naudotis galima ne trumpiau kaip 2 mėnesius ir ne ilgiau kaip metus).

Vilniaus dailės akademijai priklauso **muziejus** (įkurtas 1994 m. gegužės 6 d.), šešios galerijos ir ekspozicinės erdvės. Muziejaus kolekcijos ištakos siekia XVIII a. pabaigą, kuomet Vilniaus universitete buvo kuriami architektūros ir dailės kabinetai su dailės kūrinių ir kitų vertybių rinkiniais, kurie buvo naudojami studijų procese. Pirmasis kabinetas Vilniaus universitete įkurtas apie 1793 m. Architektūros katedroje. Kitas kūrinių kabinetas įsteigtas Tapybos ir piešimo

katedroje Pranciškaus Smuglevičiaus rūpėšiu. Skulptūros rinkinius pradėjo kaupti André Le Brunas. Grafikos katedra pradėjo kaupti kūrinių kolekciją XIX a. pradžioje. Muziejus saugo ir nemažai tarpukariu veikusio Stepono Batoro universiteto Dailės fakulteto dėstytojų ir auklėtinųjų kūrybos palikimo. Muziejui savo kūrinių yra dovanoję žymūs dailininkai, jame saugomi Kosto Dereškevičiaus, Leono Lagausko, Vinco Kisarausko, Elvyros Kairiūkštytės ir kitų dailininkų darbai. Kiekvienais metais kolekciją papildo Vilniaus dailės akademijos bakalaurų ir magistrantų baigiamieji diplominiai darbai.

Kita muziejaus veiklos sritis yra parodų organizavimas jam priklausančiose **parodų salėse „Titanikas“**. Rengiamos muziejaus kolekcijų, akademijos dėstytojų, absolventų, Lietuvos ir užsienio meno kūrėjų dailės, dizaino, architektūros, fotomedijų parodos, baigiamųjų bakalaurų ir magistrantų darbų kasmetinės parodos „Meno kelės“, skaitomos paskaitos, organizuojamos konferencijos, kiti akademijos tikslus ir funkcijas atitinkantys meno ir kultūros renginiai.

1993 m. vasario 26 d. atidaryta Vilniaus dailės akademijos **galerija „Akademija“**. Iš tikrųjų ji savo veiklą pradėjo 1991 metais, pasivadindusi „Galerija-91“. 1993 m. ji ne tik pakeitė pavadinimą, bet ir po kapitalinio remonto atvėrė antrą parodų salę, o administracinio darbo ėmėsi profesionalai. Savo veiklą pradėjusi kaip studentų dailės galerija, ji pamažu tapo VDA galerija, kurioje parodas rengia ne tik šios aukštosios mokyklos profesoriai ir studentai, bet ir svečiai iš kitų Lietuvos ir užsienio aukštųjų dailės mokyklų. Galerijoje rengiamos grupinės ir personalinės ekspozicijos atspindi konkrečių kūrėjų pasiekimus, rodo bendresnius Vilniaus dailės akademijoje vykstančius meninius ir studijų procesus: tai Studentų meno dienų parodos, bakalaurų ir magistrantų darbų gynimai, ataskaitinės doktorantų parodos.

2003 m. atidaryta **Antano ir Anastazijos Tamošaičių galerija „Židinyš“**. Galerija įkūrė Lietuvos tekstilės patriarchas, tautodailės rinkėjas ir propaguotojas Antanas Tamošaitis, padovanojęs Lietuvai XX a. 3–4 dešimtmetyje savo surinktus liaudies meno rinkinius ir asmeninius bei žmonos Anastazijos Tamošaitienės kūrinius, vertingą meno leidinių biblioteką. Galerijoje eksponuojami ir saugomi vertingi lietuvių liaudies drabužių ir audinių rinkiniai, Antano Tamošaičio ir Anastazijos Tamošaitienės sukurti kilimai, gobelenai, tapybos ir grafikos darbai, atspindintys tradicijų tąsą šiuolaikinėje dailėje.

2008 m. įkurta **VDA Tekstilės galerija „Artifex“**, skirta susipažinti su naujomis tekstilės meno tendencijomis, autoriniais menininkų darbais, tekstilės dizaino pavyzdžiais ir jų kūrimo eiga. Galerijoje pristatomi menininkai, kurie panaudoja tekstilę kaip medžiagą ne vien siaurąja, bet ir pačia plačiausia prasme – jau pati informacija apie tekstilę gali tapti medžiaga kūrybai. Šios galerijos tikslas – skatinti Vilniaus dailės akademijos studentų ir dėstytojų kūrybines iniciatyvas, suteikiant jiems erdvę, kurioje galėtų pristatyti savo naujausius darbus, organizuoti autorines ir grupines parodas, įvairius, taip pat ir tarptautinius, renginius, kultūrinius vakarus, inicijuoti literatūros, susijusios su menine tekstile, leidybą. Galerija atlieka ir tekstilės informacinio centro funkciją.

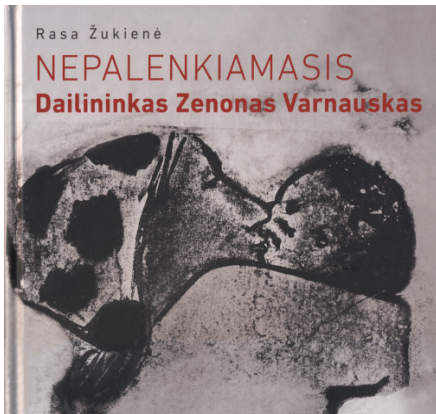
Siekiant skatinti kūrybines industrijas buvo įkurta nedidelė, bet jauki autorinės **juvelyrikos galerija „ArgenTum“**. Čia savo darbus turėjo galimybę eksponuoti tiek profesionalūs menininkai, tiek VDA Telšių fakulteto juvelyrikos specialybės studentai. Galerija veikė iki 2020 m.

Vėliausiai įkurto **VDA Keramikos kūrybinio centro** veiklos ašis yra kūrybinė studija, lauko ekspozicijoje demonstruojami autorių (studentų ir dėstytojų) darbai. Darbų demonstravimas kūrybinėse studijose suburia meno gerbėjus, studentus ir profesionalus, plečiamos kūrybos bei įvairių technikų ir technologijų panaudojimo galimybės, keičiamasi patirtimi ir diskutuojama. Interneto svetainėje pateikiama platesnė informacija apie parodų autorius, jų studijų vadovus ir ateities kūrybinius planus. Atveriamos naujos galimybės tiesiogiai bendradarbiauti, stebėti parodas ir darbų demonstravimą realiu laiku bei ieškoti kūrybinių užsakyimų.

Svarbias funkcijas Akademijos veikloje atlieka **Dizaino inovacijų centras (DIC)**, kurio tikslai yra skatinti bendradarbiavimą tarp VDA ir verslo bei mokslo struktūrų, sudaryti sąlygas jauniems dizaineriams įsitvirtinti dizaino rinkoje, plėtoti panašių institucijų tarptautinį bendradarbiavimą, skatinti dizaino naujovių plėtrą ir kita. Šis padalinys padeda ugdyti VDA studentų praktinius įgūdžius, įgyvendinti savo idėjas, rengia jau tradiciniu tapusį konkursą „Jaunojo dizainerio prizas“.

Šarūno Saukos ir Nomedos Saukienės parodos atidarymas galerijoje „Akademija“. 1995. V. Jankausko nuotr.

Rasa Žukienė
Nepalenkiamasis. Dailininkas Zenonas Varnauskas. V., 2022
Dailininkas Martynas Gintalas

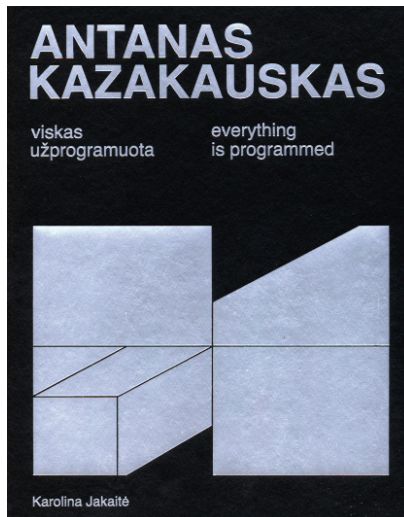
Monografija apie išskirtinę XX a. Lietuvos asmenybę, VDA padalinio Kaune atkūrėją ir ilgametį jo dėstytoją – doc. Zenoną Varnauską (1923–2010). Kaip rašo knygos anotacijoje dr. Lijana Natalevičienė, „nuo pat pirmų puslapių skaitytojo laukia nemaža istorinių įvykių: okupacijos, karas, sovietizacija, „brandus socializmas“, atkurta Nepriklausomybė. Šių įvykių verpete sukasi „nepalenkiamasis“ Zenonas Varnauskas, labai daug nuveikęs ugdant meninę Lietuvos kultūrą ir organizuojant studijas. Šis leidinys – ne vieno žmogaus, bet visos jo kartos gyvenimo istorija, tai pasakojimas apie sudėtingas istorines pervartas, į kurias pakliuvo Zenonas Varnauskas ir kiti jo kartos dailininkai“.

Trumpai

- Senuosiuose rūmuose pradėjo veikti VDA bibliotekos knygomasas. Jame 24 val. per parą galima pasiimti užsakytas knygas ir ne darbo dienomis palikti bibliotekai gražinamas knygas (žr. nuotr.)
- Sausio 19–23 d. Vilniaus dailės akademijos projekto „Kompetencijos centrų veiklos skatinimas: Vilniaus dailės akademijos antreprenerystės programa“ antrepreneriai Juozas Brundza, Audronė

Vilniaus dailės akademijos leidykla
Dominikonų g. 15, Vilnius 01131; el. p. vidmantasj@inbox.lt

Karolina Jakaitė
Antanas Kazakauskas. Viskas užprogramuota. V., 2022
Dailininkas Tadas Karpavičius

Vilniaus grafikos centro bendradarbiaujant su VDA išleistoje monografijoje pirmą kartą pristatoma grafiko Antano Kazakausko (1937–2019) kūrybinė biografija: nuo pirmųjų septintame dešimtmetyje sukurtų reklaminių projektų, knygų serijų apipavidalinimo pavyzdžių, konceptualiai užsienietiškų koliažų, žurnalo „Mūsų gamta“ grafinio dizaino eksperimentų iki viešumoje nematytų abstrakčiosios grafikos lakštų. Kaip rašo knygos autorė, VDA Dailėtyros instituto vyr. mokslo darbuotoja Karolina Jakaitė, „tai knyga apie paslaptiniausią herojų, kurį pažinau tyrinėdama Lietuvos grafinio dizaino istoriją. – Antaną Kazakauską. Įsitraukusi į detektyvinius ir rekonstrukcinius procesus, stengiausi atskleisti jo kūrybos visumą: pamatyti tarsi užprogramuotus kazakauskiškus klodus,

Drungilaitė, Irena Turčinavičienė ir Agnė Kaminskienė lankėsi Paryžiuje vykusiame dizaino parodoje *Maison & Objet Paris*. Ši paroda yra didžiausia dizaino paroda Prancūzijoje, kuri rengiama du kartus per metus Paryžiaus ekspozicijų centre. *M&O* dar įvardijama kaip TOP3 svarbiausių dizaino renginių Europoje. Vizitas į *M&O Paris* tapo puikia galimybe projektų vadovams susipažinti su naujausiomis katalogų, stendų dizaino ir produktų tendencijomis, iširti Prancūzijos rinką ir konkurencinę aplinką. Vizito metu įgytomis žiniomis vėliau bus pasidalinta su VDA MTEP produktų kūrėjais. MTEP projektas pristatytas ir LR Ambasada Prancūzijoje. Čia VDA atstovus priėmė ambasadorius Nerijus Aleksiejūnas ir komercijos atašė Daiva Kirkilaitė-Chetcuti. Susitikimo metu aptartos bendradarbiavimo galimybės. Vizito metu taip pat aplankytas Pompidou meno ir kultūros centras, Dekoratyvus meno muziejus, kuriame eksponuojama XX a. devinto dešimtmečio dizaino Prancūzijoje, Elso Schiaparelli ir Canal+ grafinio dizaino paroda • Minint Vilniaus miesto 700 metų jubiliejų rašytojai, menotyrininkė, VDA garbės daktarei Kristinai Sabaliauskaitei suteiktas Vilniaus miesto garbės pilietės vardas. Rašytoja tapo 21-ąja sostinės garbės piliete • 1993 m. sausio 26 d. LR Teisingumo ministerijos Spaudos kontrolės valdyboje įregistruota Vilniaus dailės akademijos leidykla (registracijos Nr.174). Taigi, ši sausi leidyklai sukanka 30 metų •

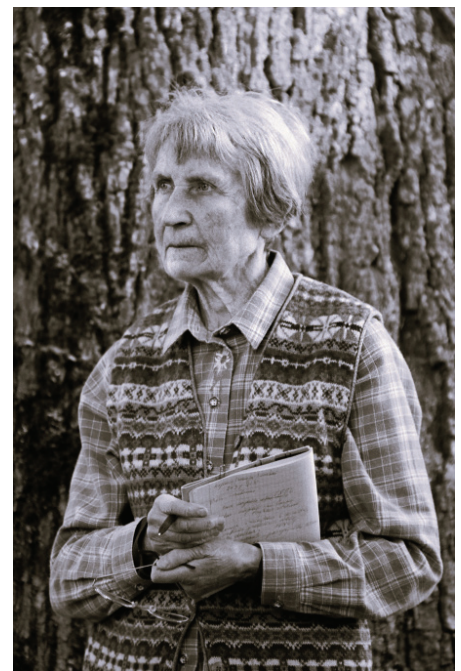
atsikartojimus, įvairius sutapimus ir ženklus. Kadaiše jo pasirinkimas pirmajam 1962 m. gintis reklaminės srities diplominį grafikos darbą man atrodė lyg atsitiktinis, tačiau galų gale atsiskleidė jo kaip pirmtako svarba ir ryškumas“.

UROBORAS: tipografikos vizualumas. V., 2022
Sudarytoja Aušra Laisauskienė
Dailininkės Aušra Laisauskienė, Kamilė Laisauskaitė

Leidinyje pristatomos meno istorikų, dizaino teoretikų ir praktikų įžvalgos apie šiuolaikinę konceptualiąją kaligrafiją bei jos autorius, dalyvavusius Tarptautinės tipografikos bienalės „Keliaujančios raidės'19“ parodoje Vilniuje. Parodos koncepcija – UROBORAS – amžino atsinaujinimo ir atgimimo simbolis. Kataloginėje dalyje pristatomi 32 parodoje dalyvavusių menininkų darbai.

LIETUVIŲ DAILININKAI

Metalo dailininkė, menotyrininkė Adėlė Genovaitė Zinkevičiūtė (1933 01 20–2022 09 01).